

**PROGRAM ADAPTACYJNY
DLA UCZNIÓW KLAS CZWARTYCH
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. JÓZEFA JANIKA
W KOSZUTACH**

WSTĘP

Edukacja wczesnoszkolna jest zintegrowaną całością, obejmującą edukację polonistyczną, matematyczną, społeczno – przyrodniczą i artystyczno – techniczną. Wszystkie te edukacje mają dla dziecka jednakowe znaczenie, gdyż poznaje on otaczający świat w sposób aktywny, łącząc różne procesy.

Nauczyciel nauczania zintegrowanego stymuluje rozwój dziecka, rozwija wyobraźnię, pomaga w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami, uczy jak prawidłowo reagować i wyrażać swoje emocje. Nauka w klasach młodszych często odbywa się w formie zabaw twórczych, gier dydaktycznych, dziecko eksperymentuje, obserwuje, mówi, działa, tworzy. Bardzo często dzięki temu dzieci odnoszą sukcesy dydaktyczne i wychowawcze. W funkcjonowaniu dziecka w szkole pomaga również to, że zajęcia odbywają się w jednej klasie, dzięki czemu nie czuje się ono zagubione. Etap edukacji wczesnoszkolnej charakteryzuje się również innym systemem oceniania.

Przekroczenie „progu szkolnego”, jakim jest przejście do II etapu edukacyjnego z klasy III do klasy IV, staje się dla dziecka przełomowym momentem w jego życiu szkolnym. Na ten okres przypada największa liczba szkolnych niepowodzeń. Młody człowiek, chcąc podjąć nowe wyzwania, może zacząć przeżywać negatywne emocje, takie jak: obawa, lęk, niepokój oraz napotykać na różne trudności. Sprzyjają temu: inny wychowawca, wielu nauczycieli o różnych osobowościach, wymaganiach i sposobach przekazywania wiedzy, wprowadzenie nowych przedmiotów, posługiwanie się inną skalą ocen, nowe tempo pracy, anonimowość - dopóki nauczyciele nie poznają dobrze nowych uczniów. Przejście z pierwszego etapu edukacyjnego do kolejnego jest trudne nie tylko dla dziecka, ale również dla rodziców i nauczycieli uczących w klasie czwartej. Zmiany, jakie mają miejsce w tym czasie są jednak pożądane, ze względu na potrzeby wynikające z rozwoju psychofizycznego dziecka.

Szanse na bezstresowe przekroczenie tego progu w edukacji zależą głównie od tego, aby nie spowodować zagubienia się dziecka w nowej rzeczywistości i uniknąć różnego rodzaju trudności szkolnych. Ważną sprawą jest tutaj współpraca nauczyciela z klasy trzeciej i nauczycieli uczących w klasie czwartej oraz zapoznanie rodziców ze zmianami, jakie czeka dziecko.

CELE PROGRAMU:

1. Ułatwienie uczniom procesu adaptacji do nowych bądź zmieniających warunków szkolnych.
2. Obniżenie stresu związanego z rozpoczęciem nauki w klasie IV.
3. Zwiększenie samodzielności uczniów, przełamanie barier, które stawia przed nimi nieśmiałość, brak poczucia własnej wartości itd.
4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i adaptacji ucznia w szkole i klasie.
5. Wspieranie rodziców w nowej dla rodziny sytuacji.
6. Włączenie rodziców do współpracy w realizację programu.

Realizacja programu przewidziana jest w czterech obszarach:

1. Relacje nauczyciel wychowawca – wychowankowie
2. Relacje nauczyciele poszczególnych przedmiotów – uczniowie
3. Relacje uczeń – uczeń
4. Współpraca z rodzicami

Podstawowe zadanie dla wychowawców klas czwartych to tworzenie wspólnoty klasowej na bazie koleżeństwa, przyjaźni i tolerancji. Prowadzone zajęcia w formie dyskusji zwiększają poczucie odpowiedzialności ucznia za to, co się dzieje w klasie, ożywiają kontakty oraz pozwalają rozwiązywać nurtujące klasę problemy. Nauczyciel wychowawca musi kłaść duży nacisk na kształtowanie w klasie atmosfery wzajemnego szacunku i zaufania.

Każdy z uczących nauczycieli - po przedstawieniu swoich wymagań, metod pracy i sposobów oceniania, powinien budować pozytywne relacje nauczyciel – uczeń i uczeń – uczeń oraz zbudować właściwą hierarchię wartości. Wprowadzenie do nauczania metod aktywizujących uczniów, zainteresowanie ich różnymi dziedzinami wiedzy oraz wspólne odkrywanie tajemnic świata i nauki pozwoli każdemu znaleźć swoje miejsce w otaczającej rzeczywistości.

W klasie IV ze wzmożoną siłą pojawiają się autorytety ze środowisk rówieśniczych. Wyraźniejsze też stają się role społeczne, które istnieją w każdej grupie. Nasila się zjawisko „agresji” będące częścią reakcji na frustracje szkolne. Zachowując się agresywnie, uczniowie popadają w konflikty, są nieakceptowani, wyładowują swoją złość lub pragną zwrócić na siebie uwagę. Dlatego też ważne jest budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych i eliminowanie zachowań destrukcyjnych.

Rodzice oczekują od szkoły zapewnienia indywidualnego rozwoju ich dziecka, atmosfery bezpieczeństwa i pobudzenia jego zdolności. Powinni wywierać ogromny wpływ na przyswajanie przez dzieci wartości, przekonań i zachowań. Od ich postawy zależy, jakie zachowania będą wybierały dzieci w sytuacjach trudnych i stresujących. Często rodzice przywiązują zbyt dużą wagę do ocen, pogłębiając nieświadomie lęki dziecka przed porażką w szkole, nie uwzględniając jego predyspozycji intelektualnych. Wygórowane ambicje rodziców jeszcze bardziej pogarszają i tak, trudny dla ucznia okres. Nauczyciele wspierają rodziców w procesie wychowania i przy wzajemnej współpracy można oczekiwać prawidłowego rozwoju dziecka.

DZIAŁANIA NAUCZYCIELI W KLASIE III

1. Przeprowadzanie przez przyszłych nauczycieli (bloku IV – VI) przykładowych lekcji nowych przedmiotów.
2. Umożliwienie wszystkim dzieciom pisanie w zeszytach w jedną linię,

w małej kratce, długopisem lub piórem .

3.Zapoznanie uczniów z przedmiotami nauczania w klasie czwartej oraz nauczycielami uczącymi, udzielenie informacji na pojawiające się wątpliwości czy pytania dotyczące dalszego etapu kształcenia.

4. Przekazanie informacji o uczniach w przypadku pytań ze strony innych nauczycieli, którzy będą uczyć w klasie IV.

DZIAŁANIA NAUCZYCIELI W KLASIE IV

1.Zgromadzenie informacji o uczniach od wychowawcy klasy III – sierpień, wrzesień.

2.Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów w celu zdiagnozowania ich potrzeb i trudności adaptacyjnych – po tygodniu (ZAŁĄCZNIK nr 1) i po miesiącu od rozpoczęcia nauki. (ZAŁĄCZNIK nr 2)

3.Zapoznanie uczniów z zajęciami lekcyjnymi w klasie czwartej oraz wymaganiami edukacyjnym.

4.Zapoznanie uczniów z topografią szkoły, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozmieszczenie sal, w których odbywają się zajęcia dla danej klasy.

5.Przedstawienie planu zajęć lekcyjnych z uwzględnieniem numerów sal.

Przedstawienie zasad funkcjonowania szkoły (świetlica, szatnia, samorząd).

6.Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi w szkole, regulaminami pracowni, organizacją pracy na poszczególnych zajęciach edukacyjnych.

7.Budowanie relacji wzajemnej życzliwości, poszanowania i zaufania.

8.Wykorzystanie sposobów radzenia sobie ze stresem, lękami związanymi z przekraczaniem „progu szkolnego”.

9.Uczenie komunikowania swoich potrzeb oraz porozumiewania się z otoczeniem.

10.Wybór samorządu klasowego i określenie jego zadań.

11. Przydział dodatkowych funkcji w klasie.
12. Prawa i obowiązki ucznia.
13. Organizacja zajęć pozalekcyjnych i imprez okolicznościowych.
14. Planowanie czasu nauki, zabawy i wypoczynku.
15. Zajęcia integrujące grupę prowadzone przez wychowawcę i pedagoga szkolnego.
16. Indywidualizacja procesu nauczania, rozpoznawanie i rozwijanie zainteresowań oraz zdolności uczniów.
17. Zaktywizowanie uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i konkursach „Uczniowska Akademia Naukowa”.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW:

1. Spotkanie informacyjno-edukacyjne dla rodziców klasy IV na początku roku szkolnego – przedstawienie zespołu nauczycielskiego dla danej klasy,
2. Zapoznanie rodziców z ofertą szkoły.
3. Zapoznanie rodziców z programem adaptacyjnym dla uczniów kl. IV.
4. Pedagogizacja: pedagog omawia trudności adaptacyjne, które mogą wystąpić u dzieci w tym wieku oraz specyfikę i warunki nauki w klasie czwartej, przedstawia możliwości poszukiwania pomocy w razie wystąpienia trudności.
5. Przeprowadzenie ankiety diagnozującej trudności adaptacyjne dzieci klas IV i działania Rodziców zmierzające do rozwiązania problemów. (ZAŁĄCZNIK nr 3)
6. Współpraca z rodzicami, włączenie rodziców w organizację imprez klasowych.

Drodzy Uczniowie

Od niedawna jesteście uczniami klasy 4. Chcemy się dowiedzieć, czy nie macie problemów z odnalezieniem się w nowej sytuacji.

Proszę wypełnijcie ankietę. Ankieta jest anonimowa.

Jakie trudności napotykasz w szkole, co sprawia Ci największe problemy po przejściu z klasy 3 do klasy 4?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Do kogo w szkole możesz się zwrócić o pomoc, gdy jej potrzebujesz?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Drodzy Uczniowie

Miesiąc temu przyszliście do klasy 4. Chcemy się dowiedzieć, czy czas, który od tego momentu minął, pomógł Wam poznać szkołę i nauczycieli. Proszę wypełnijcie ankietę. Ankieta jest anonimowa.

Jak radzisz sobie w szkole, czy występują jeszcze jakieś trudności po przejściu z klasy 3 do klasy 4, czy poruszasz się po szkole bez problemów?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Jakich rad możesz udzielić kolejnym uczniom klas 4?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Szanowni Państwo

Wasze dziecko jest uczniem klasy czwartej. Przejście z klasy 3 do 4 było ważnym momentem w życiu dziecka i rodziny. Chcielibyśmy abyście podzielili się z nami swoimi doświadczeniami. Ankieta jest anonimowa. Prosimy o szczerą wypowiedź.

1. Jakie największe problemy napotkało Państwa dziecko w klasie czwartej ?

.....

.....

.....

2. Jakiego rodzaju trudności napotkali Państwo podczas rozwiązywania tych problemów?

.....

.....

.....

.....

.....

3. W jaki sposób próbowali Państwo pomóc dziecku?

.....

.....

.....

.....

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety